

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczna-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 k.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre 6 frt — kr.
Negyedévre 1 > 50 >
Helyben azaz postán:
Egész évre 8 frt — kr.
Negyedévre 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Negyedévre 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, április 14.

Aratók sztrájkja.

A nagyhét ünnepi csendjét ijesztő hírek zavarják meg. A tavaszi vetés még alig bujt ki a nedves földből, sok helyt még elvetni sem lehetett a gabonát, már is arra kell gondolni, hogy a harmadfél hónap múlva kezdődő aratásra katonai assistentiát szerezzenek maguknak az alföldi gazdák.

Ismételten van szó már e lapok hasábjain a napról-napra jobban terjedő és erősödő paraszt-szocializmusról. Hat esztendője kísért, fenyeget bennünket ez a rém. 1891-ben a csabai zendülés, mindjárt utána a hódmező-vásárhelyi és orosházi lázadás alkalmával ijesztő alakban jelentkezett ez a veszedelmes mozgalom. Azóta az ország huszonkét vármegyéjében felütötte fejét, itt-ott véres lázadásban tört ki, melyet alig tudtak elfojtani a rendőrök, csendőrök és katonák.

Ez alatt a hat esztendő alatt mit tettek az illetékes közegek a tagadhatatlanul létező bajok orvoslására?

A kormány utasította a baj által fenyegetett vármegyék (Békés, Csanád, Csongrád) főispánjait a munkás mozgalmak tanulmányozására, figyelemmel való kísérésére és — elnyomására. Ennek megfelelőleg statisztikai kimutatásokat küldtek a főispánok a miniszteriumba s ott azután elkezdődött az anketezés végnélküli sora. A munkás-gyűléseket pedig betiltották. Ennyi az egész.

De mégis többet is tettek. Összeállították a statisztikai füzeteket, melyekből kitűnik, hogy — 8000 munkáskéz kellene még Magyarországon. Sőt még egy mű-ágrárvitát is rendeztetett Bánffy az országgyűlésen, amely alkalommal Tallián képviselő — Békés megyének éveken át főispánja — pártja zajos helyeslése közt kijelentette, hogy szuronyokkal kell segíteni a bajon. Beksics pedig röpirataiban azt a tanácsot adta a miniszterelnöknek, hogy el kell venni a holtkez birtokait, meg kell szüntetni a hitbizományokat és fel kell darabolni a latifundiumokat, kezdve — a geszti dominiumon.

Ezalatt pedig annál jobban és sikeresebben szervezkedtek az alföldi munkások, minél jobban tiltották összejöveteleiket. Nem engedték meg, hogy munkás-egyesületeket alkothassanak, találtak ők százféle ürügyet, hogy összejöhessenek — rendőri felügyelet nélkül. A baj mind jobban terjedt. Már nem három vármegyére szorítkozik, hanem — mint Tallián mondotta az országgyűlésen — legalább is huszonkettőre.

A január végén tartott budapesti és czeglédi kongresszusok már azt jelezték, hogy közel van a baj kitörése. Ott már felmerült az indítvány, hogy csak akkor állanak munkába a nyáron, ha nem részszel fizetik őket, hanem napszámmal. A kongresszus el is fogadta az indítványt, de azt gondolták az intézőkörök, hogy csak itt-ott próbálják meg majd keresztül vinni, ezeknek a kedvét pedig majd elveszik a csendőrök.

Alig egy hete arról adtunk hírt lapunkban, hogy a békésmegyei gazdasági egyesület komolyabban fogja fel a helyzetet és felír a kormányhoz, hogy annak idején katonaságot kaphassanak, mert félő, hogy nagy szükség lesz reá.

Most meg már azt jelentik, hogy nemcsak Békés, Csanád és Csongrádmegyékben készülnek sztrájkolni az aratók, hanem Arad, Bihar (Sárrét), Pest, Bács, Temes és Torontál megyékben is, sőt a Dunántúl is Somogy, Tolna és Baranyamegyékben.

A földmivelésügyi miniszteriumban pedig tanácstalanul és tehetetlenül állanak a gazdák és munkások bajával szemben. A honvédelmi miniszteriummal folytatnak tárgyalásokat, hogy az aratás idejére katonákat adjanak. Ez a terv.

Mi lesz vajjon az eredmény? Ha Krieghammer és Fejérváry adnak is bőven katonát (adtak a választásokra is!), lesz-e ezzel segítve a gazdák és munkások baján?!

Nem régeből azt indítványozta Rakovszky képviselő, hogy szállítsák le a földadót, — leszavazták derekasan. Egy másik néppárti képviselő azt indítványozta, hogy engedjék meg a népnek, hogy gabonában fizethesse le adóját. Kinevették érte. Még a miniszter is sietett neveltségessé tenni.

Ugy látszik az aratáskor nem lesz okunk nevetni. Szomorú kilátások.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

ULYSSES.

Irtta: ZEMPLÉNY ÁRPÁD.

Gyűlöllek. Szenvedélyem azt sugalja,
Hogy visszatérni hozzád nem fogok.
Ha gyötretése kinjárt megsokalja,
Nincs láncz! mely visszatartsa a rabot,
Eltépi azt, habár szívébe fűzték,
És menekül vagy elnyeli a hab.
Ulysses távozik, habár nem fűzték:
Kalypso láncza a legsúlyosabb.

Miért gyűlöllek? Mert nagyon szeretted,
Elhagylak, mint koldus a jötevőt.
Az élvek fogságába eltemettél
S már-már feledtem érted a jövőt.
Ébred a honvágy, hív a munka álma,
Föltartóztatnod többé nem lehet,
A messi partról int a honi pálmá,
Isten voled! gyűlölt tündérsziget.

Egy nagy reménység áttatott idáig,
Hogy föltalálom egykor földemet,
Hogy vagy kirengtet kéklő bércefokáig
A kedvező hullám, vagy eltemet.
Minden dicsőség hervadó borostyán,
Örökzöld egy csak, amely ott terem.
Harsog a tenger, innen s túl a partján
Örök dicsőség múló szerelem!

Az én hazám a költészet hazája,
Az én vágyam a dicsőség, a dal?
Szívem az üdv mellől is visszafájna
Parnassz felé, mit örök hó takar.
Kin a gyönyör a néma fülmilének,
Mit ér a szerelem ha daltalan?
S ha meg nem hallgatod, mit ér az ének?
Ha elhal sziveden visszhangtalan? . . .

A vulkán ormán fonnyadó bokornak
S elmének sorsa — nálad — egy vala.
Alatta forr lánvája a pokolnak
S kerüli a dalos völgy madara.
Ugy összefőtt elmém is közeledben,
Ugy elhullatta minden levelét.
Csak pusztá hőséget talált szivedben,
Mely elszáraztá lombját, gyökerét.

Isten veled! a mnlt csak édes álom,
Megálmodott kincs, el kell vesztenünk.
Fölebredénk, a hajnal a határon,
Uj nap viradt, uj ezélba kezdünk.
Felejts, ha tudsz. A türelem a mának.
A feledés a multnak gyógyszeré;
Távolban, ködben eitörpül a bánat,
Mit el nem mosna könnyek tengere.

A mai cselédek.

Némethöl: NIEDERMANNÉ-GEHER HEDVIG.

(Bánfalviné Ő nagysága délelőtt 10 órakor szépen megfésülve s felöltözve ül a boudoirjában s egy virágcsokrot fest, krizantemokat egy japáni vázában.)

Berta (a ssobalány) belép: »Nagyságos asszony kérem egy urhölgy van künn, a ki beszélni óhajt a nagyságával — itt van a látogatójegye.

Bánfalviné: »Vezesse be az úrhölgyet!

Fekete Ella: (nagyon elegánsan öltözve, fején alacsony czilinderrel, belép a szobába) Jóreggelt nagyságosasszonyom!

Bánfalviné: Jóreggelt kisasszony, üljön le kérem.

(Fekete Ella leült.)

Bánfalviné: »Mivel szolgálhatok?

Ella: »Olvastam a nagyságosasszony hirdetését a hiradóban, s mivel a feltételek nekem.

Bánfalviné: Ah úgy! — kegyed pályázik a komornai állásra.

Ella: (száját félre huzva) pályázni? Hm — csak be akartam magam mutatni, hogy meghalljam a feltételeket s megtudjam, megfelelő nekem ez az állás! Itt vannak a bizonyítványaim (több iratot nyújt át egy borítékban) S'il vous plait, madame!

Bánfalviné: »Kegyed beszél francziául?!

Ella: Két évig voltam Nizzában egy lengyel grófnőnél a ki Monte Carloban az egész vagyonát elvesztette! Pauvre femme.

Bánfalviné: »Tud fésülni is? . . .

Ella: »Már otthonról kész frisirnő vagyok nagyságosasszonyom.

Bánfalviné: (örvendezve) »Ah, ennek igazán örülök!

Ella: »A nagysága szép aranyszőke haja igazi?

A keleti harcztér.

Az események sokkal előbbre haladtak már semhogy azok békés uton megoldhatók lennének. A két versengő hatalom, Görög és Törökország egyformán — érzi, hogy nagyválság szélén áll. Egyik a keleti kérdés végleges megoldásától fél, a másik pedig előnyököt akar magának biztosítani. A hadosztályok nagyrészt csoportosítva vannak, a hadvezérek kinevezve s ami hiányzik, azt mindkét fél lázas sietséggel igyekszik pótolni. Most már ennél fogva teljes képét kaphatjuk mind a harcztérnek, melyen a háboru le fog játszódni, mind pedig a haderőknek, melyek mérgőzni fognak.

A harcztér a görög-török határszél: Thessália 3 kerületével: *Arta, Trikala és Larissa* hasonló nevű fővárosokkal. Elhanyagolt viszonyokkal dicsekedhetik mindhárom tartomány, vegyes, de tulnyomó részt, mégis görög lakossággal, Arta régi lakosságának több mint egy negyedével megfogyott.

Török részről a hadsereg közel a thesszali határszélhez, Maczedoniában van csoportosítva, de ereje inkább keletre, tehát Larissa tartomány felé dől, melyet megmagyaráz egyrészt az a körülmény, hogy ez a része Maczedoniának tulnyomóan görög nemzetiségű *Szalonikival* együtt, de meg ezen részen közelíthető meg Görögország belseje leginkább. A tábor központja *Elassona*. Ha netalán a larisszai görög tábor a török hadosztályoknak sikerült áttörni, úgy ellentálatlanul nyomulhatnak Athén felé s ez esetben csak az európai diplomácia menthetné meg Görögországot a porta haragjától, mint már megmentette Szerbiát, Bulgáriát az 1878-iki hadjárat alkalmával.

A görög hadseregnek fővezére *Konstantin* trónörökös, vezérkari főnök *Szapustszakis* ezredes és áll összesen 44 zászlóaljából, 12. sz. lovasságból, 19 ütegből, 114 ágyuval s ez az összes hadsereg áll 70,400 emberből. A zászlóaljak felvannak osztva 3 részre: u. m. artai, trikalai és larisszai táborra. A legfontosabb a

Bánfalviné: (mosolyogva) »Ebben a tekintetben nyugodt lehet, tövig hamisítatlan.

Ella: »Utóljára egy színésznőnél voltam, kinek haját minden hónapban ujonnan kellett festenem — kellemetlen dolog!

Bánfalviné: »S ezért mondott fel neki?

Ella: »Nem — hanem mert mindig becsapott ha vint-et-un't játszottunk együtt (egy pillantást vetve a festő eszközökre): a nagysága fest!

Bánfalviné: »Igen!

Ella: »Szabad kérdeznem, talán zongorázik is a nagyságos asszony?

Bánfalviné: »Nem (magában): utóljára még azt kívánja tanuljak meg zongorázni.

Ella: »Ennek igen örülök nagysága — mert én nagyon ideges vagyok és a festés nem oly zajos, mint a zene!

Bánfalviné: »Tud jól felolvasni a kis-asszony?

Ella: »Igenis. De figyelmeztetnem kell a nagyságos asszonyt, hogy én ellensége vagyok a realiztikus iskolának és csak egészen tisztességes regényeket olvasok fel! A reggeli kávé helyett pedig inkább cacaót kérek — mert gynomrom kissé meg van támadva?

Bánfalviné: »Van még egyéb kívánsága?

Ella: »Már csak egy kérdés nagyságos asszonyom, elég nagy-e a szobám ahhoz, hogy elférjen benne egy kerékpár is?

Bánfalviné: »Kegyed bicykliczik?

Ella: »Szenvedélyesen! s a nagyságának is melegen ajánlom ezt a sportot.

Bánfalviné: »Szobája elég nagy, bátran elfér benne a kerékpárja.

Ella: (felállva) »Nos, így minden rendben van, holnap tehát beköltözöm.

larisszai tábor, parancsnoka *Makrisz* vezérőrnagy s a tábor áll 12 zászlóaljából, egy ezred lovasságból és 3 hegyi és tábori ütegből.

A török hadsereg vezére *Edhem* basa tábornok, a zeituni örmény lázadás leverője, kinek hadvezéri tehetségét a porta nagyra becsüli. A hadsereg mostani létszáma 7 hadtestből áll, minden hadosztálynak 3 ütege, 1—2 század lovassága a határon azonkívül működik 2 műszaki, 1 táviró szakasz és 6 utászcsapat. A harcra képes összes hadierő a legutóbbi napokban áll: 111 zászlóaljából egy-egy zászlóaljban 750 ember, tehát összesen 83,250 katona, 25 század lovasság 2500 emberből, 34 ütegből összesen 204 ágyuval. Ehhez jön még az epiruszi hadtest.

A két versenyző fél eddigi kiállított hadserege tehát így lenne egymás mellé állítva:

görög had:	török had:
gyalogság 44. zászl. a. 44000 puská	111 zászlóalj 83,250 puská,
lovasság 12. század 1000 kard.	25 század 2500 kard.
üteg 19., 114 ágyuval.	34., 204 ágyuval
létszám összesen: 70,400 fő.	csak a gyalogság: 83,250

Még azonkívül vannak egyes nem rendezett csapatok török részről m. p: a basibozuk csapat, mely azonban egy rendezett hadműveletnél csak bajt csinál s még maga a plevnai hős Osman basa is eltávolította minden komolyabb miveletnél ez áldozatkész népet, mely saját fegyverével, élelmezésével megy a hadjáratba.

A török hadsereg el van látva, kórházakkal s megfelelő számú európai orvossal s minden ezzel ellenkező rossz hírek a mese körébe valók. *B—nyi.*

Az ugodí mandátum.

Az ugodí kerületben, amelynek mandátuma tudvalevőleg Pongrácz Andor báró lemondása folytán üresedett meg, Veszprém megye központi választmánya a választás napjára április 28-át tűzte ki választási elnökül *Fenyvessy* Ferenc országos képviselőt küldték ki. A kerület szabadelvű és függetlenségi polgárai — mint a félhivatalos »O. E.« irja kormánypárti programmal *Perczel* Sándort, az Agrárbank főtisztviselőjét, *Perczel* Mórnak a szabadságharc tábornokának fiát, *Perczel* Dezső belügyminiszter unokatestvérét és sógorát léptették fel. A függetlenségi és 48-as párt egy része *Borbély* Vidor budapesti ügyvédet léptette föl. A néppárt jelöltje *Orbán* János.

A kir. tábla ítélete az oláhellenes tüntetésben.

— Második nap. —

Tegnap délelőtt fél 11 órakor hirdették ki a kir. tábla ítéletét a Nagyváradon ezeltől 4 évvel történt oláhellenes tüntetésekben. A felmentő ítéletet azonnal külön kiadásban hoztuk a közönség tudomására, úgy hogy 12 órakor már a város minden részében élénken pertraktáltak a nagy szenzációt keltett felmentést.

A tárgyalást a kir. tábla tegnapelőtt befejezván, tegnap reggel fél 9-től kezdve már csak az ítélettel foglalkozott a büntetőtanács a III. számú teremben. Közel két órai tanácskozás után végre *Ritók* Zsigmond kir. táblai elnök az alábbi ítéletet hirdette ki.

A kihirdetésnél a vádlottak közül senki, csupán a három helybeli lap tudósítója s négy érdeklődő volt jelen, kik mindnyájan feszült figyelemmel hallgatták az ítélet felolvasását.

A kir. tábla ítélete a következőleg hangzik:

Ő Felsége a király nevében.

A nagyváradí királyi ítélő tábla *Bertsey* György és *Sas* Ede nagyváradí lakosok, mint I. r. vádlottak ellen és *Féder* Samu, *Schneider* János, *Fráter* Gyula, *Gencz*

János, *Klein* Armin, *Pál* István, *Szilágyi* Lajos, *Ekkert* József nagyváradí lakosok. II. rendű vádlottak ellen a nagyváradí kir. törvényszék által 1896. évi augusztus 15-én befejezett tárgyaláson hozott ítéletet, mely szerint vádlottak a btkv. 175. és 176. §-aiba ütköző magánosok elleni erőszak vétsége miatt ítéltettek el, felebbezés folytán alulírt napon és helyen vizsgálat alá vevén a következőleg

í t é l t:

A nagyváradí kir. törvényszék ítéletének azon részét, mely szerint a kir. ügyész indítványa folytán *Weinberger* Mór és *Weisz* Mór, tanuk kihallgatását el nem rendelte a kir. tábla, helyben hagyja, *Zigre* Miklós és *Buna* János nagyváradí ügyvédek által beadott felebbezést elutasítja, *Papp* László, *Fülöp* Sándor, *Kalinoczk* Dezső, *Schlésinger* Adolf, *Benedek* János, *Dobay* Sándor, *Klein* József felebbezését szintén elutasítja. *Halász* Lajos, *K. Vidosics* József, *Vidosics* Gyula, *Fehérváry* Dezső, kik ellen már az ügyész is a vádat elejtette, felmentettek. *Bertsey* György és *Sas* Ede a btkv. 176. §-ba ütköző magánosok elleni erőszak büntetésének vétsége alól felmentettek, *Ledig* Miklós, *Horváth* János és *Brittig* Jakabnak a vizsgálat tovább folytatása iránti kérvényét visszautasítja, ellenben *Gencz* János, *Klein* Armin és *Szilágyi* Lajos vádlottakra nézve a kir. törvényszék ítéletét indokainál fogva helyben hagyja.

A károsultaknak és panaszosoknak kártérítési követeléseikkel a polgári per útjára való utasítása helyben hagyatik.

Indokok:

Bertsey György ellenében *Sarkady* József tanu ugyan azt állítja, hogy a cselekmény elkövetése előtt augusztus 8-án *Bertsey* azt beszélt, hogy tüntetést fognak rendezni s továbbá, hogy a tintás üvegeket szétosztották, ezen vallomás azonban elfogadható nem volt, mert *Sarkady* saját vallomása szerint is, *Bertsey*vel ellenséges viszonyban áll, a másik tanu *Batáry* ipartestületi szolga pedig tagadja, hogy *Bertsey* neki utasítást adott, sőt *Sarkadi* is tagadja, hogy vádlott ily megbízást adott volna. Vallomása tehát bizonyítékul elfogadható nem volt. *Bertsey* ellenében *Völgyi* tanu állítja, hogy *Bertsey* egy tintás üveget dobott a román püspöki rezidenciára, melynek följa emelet magasságban ott is volt, azonban *Völgyi* és nejeének vallomásai sem képeznek bizonyítékot, mivel *Faragó* Imréné és *Pelle* Ferencz állításai szerint ők *Bertsey*vel együtt jöttek ki a *Schüch* féle vendéglőből a helyszínre, hol *Faragó* Imrével közvetlenül *Bertsey* mellett állottak s 10 perc múlva visszamentek a vendéglőbe, *Bertsey* nem dobott semmit. A mentő tanuk ezen vallomását támogatja az orvosok véleménye, kiknek vizsgálata szerint *Bertsey* a kérdéses időben betegsége miatt nem volt képes karját a vízszintes vonal felé emelni. *Szabó* Gábor rendőrbiztos vallomását, hogy *Bertsey* a tömeghez így szólt:

Le az oláh árulókkal. Védjük meg hazánkat. Hazafüi kötelességünknek eleget tettünk, oszoljunk szét, *Mandel* Ferencz rendőrbiztos, ki szintén beszélt, nem támogatja. Nem állapítható meg, hogy izgató szavakat mondott volna, inkább a tömeget igyekezett visszatartani. *Szabó* Gábor ugyanezen szavakat: »Le az oláh árulókkal!« *Sas* Ede is tulajdonítja, ki azt más helyen és más időben ismételte. Ezen szavak teljes bizonyítást nem nyertek.

Tekintve tehát, hogy a btk. 175. §-ának meghatározása szerint a cselekményben csak az részes, ki az erőszakoskodó csoport céljaival egyesül s abban részt vesz, azt elősegíti, mely azonban *Bertsey* György ellen bebizonyítva nem lett, a magánosok elleni erőszak vétségének vádja alól őt felmenteni kellett.

Sas Ede szintén jelen volt, de nincs bizonyítva, hogy az erőszakos tömeggel egyesült volna. Egyedül *Szabó* Gábor állítja, hogy *Sas* Ede felmenték s hogy *Sas* azt kiáltotta: »Le az oláh árulókkal!« *Szabó* ugyane szavakat *Bertsey*nek is tulajdonítja. Több tanu állítja, hogy ha beszélt volna is, az nem lett volna hallható. *Sas* védekezett, hogy bocsássák el. E tény, hogy *Sas* felemelték, bizonyítást nem nyert, sőt két tanu *Fekete* és *Ujlaky* ellenkezőt állítanak.

Sas a tüntetést követő napon *Marozsán*

és isunk tanuk szerint előttük azt mondta: „Nem ilyen tüntetést akartunk.” De hogy ezen kifejezés akartunk vagy akartak-e, megfejezés határozható kétséget kizáró módon. De ha nem határozható, az erőszakos tetteges megjelölés is határozható, az erőszakos tetteges megjelölés, esetleges elősegítést bizonyítani nem tudják. A Sas jelenléte nem elég bizonyíték, szintugy nem elég a Mandel, Lázár, Kiss és Fehérvári tanuk vallomása sem. Tehát Sas Ede vádlott is felmentendő volt.

A többi vádlottakra nézve az indokolás előadja, hogy F e d e r Samu nem volt tettes a bizonyítékok szerint, Schneider János karja egy huszár kardvágása miatt volt véres, Fráter Gyula, Pál István, Ekkert József vádlottak kellő terhelő bizonyítékok hiányában szintén felmentendők voltak.

Gencz János, Klein Ármin, Szilágyi Lajos a kir. törvényszék ítélete indokainál fogva a kapott 1—1 havi fogházbüntetésben voltak elmarasztalandók.

Kelt Nagyváradon a kir. ítélő tábla 1897. évi április havának 13. és 14-ik napján tartott üléséből. R i t o ó k Zsigmond s. k. elnök. M o l n á r Géza s. k. előadó.

Az ítélet városszerte nagy feltűnést keltett.

Rácz Mihály polgármester-jelölt.

— Tisztelő küldöttség. —

Még egy teljes hónap választ el a polgármesteri szék betöltésétől; négy heti időn át lehet még kapacitálni, korteskedni; különbnél különb alaptalan hírekkel alarmirozni a városatyákat, hátha megváltoztatja szándékát eddigi jelöltjét a faképnél hagyja.

Most már biztosra vehető, hogy két jelölt körül csoportosulnak a városatyák: R á c z Mihály helyettes polgármester és dr. B u l y o v s z k y József kir. ügyész a két jelölt. S bármiként is lett hangsúlyozva az, hogy a polgármesteri szék betöltése politikai kérdés és a szavazás pártkérdésnek lett kimondva, úgy látjuk, hogy nem egészen a politikai pártok szerint csoportosultak a törvényhatósági tagok s éppen ezért, hiába számít mindegyik párt, hogy 80 szavazata lesz.

Egy 12 tagból álló küldöttség tegnap tisztelt R á c z Mihálynál s felajánlotta neki a polgármester-jelöltséget.

R á c z Mihály szépen, okosan válaszolt. kijelentette határozottan, hogy belemegy a választásba s nem fél hogy, esetleges megválasztása esetén nem felelné meg a polgármesteri állással járó köteleességeknek.

Beszéde még jobban fellelkesítette hiveit.

Tehát most már határozott dolog, hogy nem lesz egyhangu választás s teljesen hiu azok reménykedése, akik azt gondolták, hogy R á c z Mihály nem fog pályázni. Sőt mi több, erős kilátása van és lehet, hogy meg is választják.

Délután 5 óra után R á c z Mihályt lakásán felkeresték:

Dr. Vári Szabó Béla, Czeglédy Sándor, Miliák József, Papp István, Bottó Ferencz, Beczkay Lajos, Kunyhóssy János, dr. Kazay Kálmán, Serényi Gusztáv, Stern Hermann, Szokoly Tamás és Déry János törvényhatósági tagok.

Dr. V á r i S z a b ó B é l a szólott a megjelentek nevében, kifejtette, hogy az a meleg érzés hozta őket ide, a melylyel szeretett városuk iránt éreznek. A polgármesteri állás betöltését nem tartják politikai kérdésnek, nem is mint pártembernek, hanem mint törvényhatósági tagok jöttek ide, hogy felkérjék R á c z Mihályt a polgármester jelöltség elfogadására.

A város érdekeinek szem előtt tartása mellett elismerést, köszönetet akarnak kifejezni az évtizedekre terjedő hosszú, becsületes munkáért, midőn szívükből öhajjták, hogy a legközelebbi választáson a törvényhatóság őt ültesse be Nagyvárad város polgármesteri székébe. Egész ragaszkodással, bizalommal felké-

rik, hogy a polgármesterségre pályázon s a jelöltséget fogadja el.

Rácz Mihály válasza.

Rácz Mihály főjegyző erre a következő szavakkal válaszolt:

Igen tisztelt uraim!

Fogadják önök őszinte köszönetemet a bizalomért, mellyel megajándékoztak. A nyílt kérdésre, melyet dr. Vári Szabó Béla ur utján hozzám intéztek, nyíltan és határozottan felelek: a polgármesteri jelöltséget igenis elfogadom, kötelességemnek tartom elfogadni, mivel úgy vagyok meggyőződve, hogy a polgárság bár egy részétől eredő bizalmat nekem, ki eddig is ezen bizalom folytán tisztviselősködöm, ki e bizalom folytán keresem meg a mindennapi kenyeret magamnak és családomnak elutasitanom nem illik és nem szabad!

Csaknem egy negyedszázada annak, Uraim hogy e bizalmat élvezem s hogy e bizalom Nagyvárad város törvényhatósági bizottsági tag jainak részéről előforduló alkalmakkor egyhangulag újított meg. Iparkodtam ezen bizalmat megérdemelni azzal, hogy letett eskümhöz is hiven, de még inkább erkölcsi elengedhetlen kötelességemül tekintetem hivatalos teendőimet pontosan, lelkiismeretesen teljesíteni. Ne vegyék önök ezen kijelentést szerénytelenségnek hanem vegyék annak, ami valóban: — önéretnek, mely minden férfit kell, hogy ékesítsen.

És ha most — szigorú önbírálatot tartva tehetségem és erőm felett — vállalkozni merék nagyobb hatáskör betöltésére, mint eddigi hatásköröm: legyenek meggyőződve róla, hogy azt is befogom tölteni, annak is meg fogok felelni Isten segítségével és Nagyvárad város intelligens törvényhatósági bizottsági tagjainak s a kötelességteljesítő, munkás tisztí karnak támogatásával.

Sokan azt mondják — így hallom — nem nekem való a polgármesteri állás, mert felette jó ember vagyok! Hát a mai világban bűn jó embernek lenni!? Én köszönöm az elismerést, hozzáteszem azonban, hogy a jóság és erély nem zárják ki egymást.

Önök tudják jól, hogy a mi kötelesség várt rám eddig, azt én teljesítettem hiven, lelkiismeretesen; legyenek meggyőződve, hogy az esetben, ha polgártársaim bizalma a polgármesteri diszes állásra elhív — kötelességemet teljesíteni fogom jövőre is. Tudom jól, miszerint a nagyobb hatáskör természetesen nagyobb kötelességek teljesítésével jár.

Bizalmukat én csak kötelességteljesítéssel hálálhatom meg, mással nem. És a hála az én szótáramból nem hiányzik.

Talán be is fejezhetem ez egyszerű nyilatkozatot, amennyiben felkérésükre megadtam a határozott feleletet; engedjék meg azonban még pár szót szólani: kijelentem, hogy ha a bizalom odaszólit, a hová önök öhajjták: pártok felett, felekezetek felett fogok állani.

Még egyet. Programja van Nagyvárad városának, talán több mint kellene. A megválasztandó polgármesternek nem kell törni a fejét a teendők felett. Neki a teendője csak az lehet, hogy a többség határozatait a felsőbb hatóságok jóváhagyása után hajtsa végre. Teendője lesz, hogy városunk közigazgatását javítsa s ezáltal a polgárok jólétét emelje. Mert — mint valahol olvastam — olyan jó a közigazgatás, mint a jó levegő. Akkor válik egészségére az embernek, ha nem érzi, hogy van.

Még egyszer köszönöm a bizalmat, kije-

lente újból, határozottan, hogy a jelöltséget elfogadom. (Lelkes éljenzés.)

R á c z Mihály beszéde igen lelkesítő hatással volt a jelenvoltakra, akik pár percznyi társalgás után eltávoztok.

Természetes és mesterséges gyémántok.

A föld legértékesebb drágaköve, melynek birtoklása oly sok nőnek mondhatni életcélja, mely a férfiak mellét ékesítő rendjeleken csillog és melynek kápráztató pompája azt a tengernyi tüzet sugározza ki, melynek eredetét köszönheti, ezen drágakő t. i. a gyémánt köztudomás szerint ugyanabból az anyagból áll, melyből a graphit és a korom, egy szóval kristályozódott szénből áll. Nagy értéket kölcsönöz a gyémántnak az a körülmény, hogy csak nagyon ritkán található tovább, hogy keménységi foka a legnagyobb. Feltalálható mindenütt a legforróbb délen ép úgy, mint a jeges éjszakon. Előfordul azonkívül minden színváltozatban u. m. vörös, zöld, kék, sárga és leggyakrabban fekete színben. Azonban a fekete gyémántokon kívüli színes gyémántok egyáltalában nem fordulnak meg a kereskedelemben, mivel roppant értékük következtében csak uralkodók kincstárában található. A gyémántoknak színét oly festőszer okozza, melynek lényegével eddig még nem vagyunk tisztában, miután az esetleges kísérletek elviselhetetlen nagy költségekkel járnak.

A tudósok ellentmondanak azon nézetnek, hogy a gyémántok sötétben phosphorescálnak abban az esetben, ha azokat előbb hosszabb ideig a fénysugarak hatásának tesszük ki. A dologból csak annyi igaz, hogy a gyémántok csak akkor bírnak ezzel, a tulajdonsággal, ha villamosságot ébresztünk bennünk pl. azáltal, hogy azokat egy gyapotszövettel bedörzsöljük. A gyémánt 800-szor keményebb a kovakőnél és 150-szer keményebb a rubinnál. Legkeményebbek a fekete és a kokszhoz hasonló gyémántok. A gyémánt külső felülete, — mivel a meleget jól vezetik — oly hideg, mint a vas. Ezen tulajdonsága következtében még a sötétben is meg lehet különböztetni az értéktelen üvegtüzetektől. Az afrikai nagy gyémántmezők feltalálása és kiaknázása óta a gyémánt mennyisége nagyban növekedett. Az afrikai gyémántmezők a forgalomba kerülő gyémántnak legalább is $\frac{9}{10}$ részét szolgáltatják, azonban alig 2%-uk viztisztaságú. Egészben véve körülbelül 126000 kgr. gyémánt fölött rendelkezünk.

A gyémántot legújában nemcsak ékszer gyanánt, hanem keménysége következtében számos technikai munkára használják fel. A gyémánttal ellátott gépeken márvány oszlopokat, ágyukat és finom csapatokat esztergálnak, finom kő alakokat vágnak s azokat a legnagyobb könnyűséggel kettőfűrészelik stb. Legfontosabbak a mélyfúrásoknál használt és gyémánttal felszerelt gépek. melyeknek segítségével még a legnagyobb mélységben is hengeres kőzetoszlopokat lehet kivágni, melyeket azután könnyen lehet megvizsgálni.

Nem csoda tehát, hogy ezen követ nagy értékénél fogva mesterségesen igyekeztek előállítani. Sajnos azonban, hogy ezen kísérletek még csak a kezdet stádiumában vannak és hogy azokat még csak nagyon csekély siker koronázta. A legnagyobb sikert eddigelé a francia Moissan érte el, a ki a gyémántoknak a meteoritokban való előfordulása miatt arra a gondolatra jutott, hogy fehérenfolyó vasba szénenyt sajtoljon és az egészét azután hirtelen lehűtse. Legújabb kísérleteit Pataky H. és W. szabadalmi irodája a következőkben írja le.

Moissan rendszerének lényege abban áll, hogy egy elektromos kályhában a villamfényiv segítségével üntöttvas vagy más anyagok jelenlétében szénvegyületeket párologtak el és azután a megmerevedő vas kiterjedése és a szük kályhában levő gázok következtében új kristályosodást eszközöl. A magas hőmérséklet egymagában nem elegendő arra, hogy kristályosodott szén t. i. gyémántot alkoss. szükséges ehez még a nagy hőfokkal együtt működő igen nagy nyomás.

A Moissan által szerkesztett kályha két mész vagy krétaközből áll, melyek közül az

alsónak felülete 116 cm. vastagsága 30 cm., a felsőnek vastagsága pedig 15 cm. Az alsó kőben a téglafelvétele szolgáló alliptikus lyuk van vájva és ebből az üregből két szénelektrod nyulik ki, melyek az áramforrással vannak kapcsolatban. A felső kő fedő gyanánt szerepel. A calcium carbid fejlődésének megakadályozása céljából behintette. Moissan a fent említett üreget megnesiával. Azután graphittégelyt helyezett az üregbe, melybe néhány vas fűrgácsot és faszenet tett. Azután belökte a kőfedéllel és beiktatta az áramba. 3 perc múlva a pyrometer 2500° F.-ot mutatott és a kréta izzani kezdett. 10 perc lefolyása alatt végbe ment a fent vázolt processus. A tégely szét-törése után egy sörégtölgő nagyságu anyagot talált benne. Hogy az abban tényleg benne levő kristályosodott szemet megtarthassa, el kellett távolítania a vasat.

Sajnos, ezen gyémántoknak nincsen kereskedelmi értéke, mivel a legnagyobbak, melyeket Moissanak sikerült előállítani, alig bírnak 1 mm. átmérővel. Moissan azonban fáradságtalan buzgalommal folytatja kísérleteit és ki tudja nem lepni-e meg egy szép napon a világot egy mesterséges gyémánt tojással.

Öngyilkos gróf.

— Szenzációs öngyilkosság. —
(Saját tudósítónktól.)

Egy szenzációs öngyilkosság tartja izgalomban a fővárost.

Gr. Zichy Guidó seregélyesi földbirtokos tegnap délután a seregélyesi temetőben anyja sírján föbelötte magát s azonnal meghalt.

Az ifjú gróf, ki mindössze csak 21 éves volt, egyike volt a fővárosi arisztokrácia legkedveltebb tagjainak. Igen gazdag volt. Birtokai a 6000 holdat meghaladták, melyek körülbelül két millió forintot érnek, azonkívül fővárosi pénzintézetekben 200.000 frt készpénz volt elhelyezve. Adóssága egy krajczár sem volt.

A fiatal gróf igen magába zárkózott s rendkívül takarékos ember volt. — Anyja Karácsi Adrienne grófnő.

Ma reggel 8 órakor a temetőőr megmeredve találta a fiatal öngyilkos gróf holttestét anyja sírján. Megrémlülve szaladt azonnal orvosért. Azonban hiába való volt minden segítség — a fiatal gróf már órákkal előbb kiszenvedett.

Az öngyilkosság okát a legmélyebb titok fedi.

Hir szerint valami becsületbeli ügye volt, melyben Pozsonyban ma délben ült össze egy becsületbiróság, amelynek elnöke Frigyes főherceg volt.

Ugy látszik, hogy gróf Zichy nem akarta bevárni a bíróság ítéletét, mely talán sértette volna finom lelkületét s inkább a halálban keresett menekülést.

A fővárosban élénkén tárgyalják a halál okát. Az öngyilkosság mindenütt óriási feltűnést keltett, mivel a fiatal gróft általában rendkívül jellemes s dús gazdag embernek ismerték.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 12. A nagyváradi keleti expedíció hazatérése.

■ Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva ma d. u. 3—5-ig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Nagycsütörtök.** Az utolsó vacsorának, oltári szentség szerzésének emlékét üli ma a kath. egyház. A mai szent mise Glóriája alatt még egyszer megmondanak a templomok összes harangjai, felbúg az orgona hangja, hogy azután elnémuljon egész szombatig, a feltámadás

ünnepeig, hogy jelképezzék azt a gyászt és szomorúságot, mely az egyházat eltölti a Megváltó kinszenvedései és halálának emléke miatt. A székesegyházban reggel 9 órakor kezdődik a mise, melyet Belopotóczky Kálmán tábori püspök tart nagy segédlettel. A mise közben szentelik meg az egész egyházmegye templomainak egy évre szükséges olajakat és a krizmát. — A szertartások és a mise alatt előadandó énekrészek a következők:

Schweitzer: Kyrie és Gloria.
Belezna: Credo, Sanctus, Benedictus és Agnus Dei.

Leitner: Kristus factus est.

Leitner: Dextero. Domini.

Palestrina: Adoramus.

Kersch: Osalutaris.

Mise után Belopotóczky püspök 12 szegény embernek fogja megmosni lábait, kiknek délben a bibornok ebédet szolgál fel s megajándékozza őket. Az ebédlőbe a híveknek, mint az előző években, úgy az idén is, szabad beemenetők lesz.

Régi hagyományos szokás szerint a bibornok ma déire az összes nagyváradi kath. klerust meghívta ebédre.

* **Nagyheti ájtatosságok a Mátyás-templomban.** A nagyheti ájtatosságok sorrendjét véglegesen a következőkép állapították meg. Csütörtökön d. e. 9 órakor ünnepi nagymise, melyet a lábmosás követ. A szertartást Vasza y Kolos biboros hercegprimás végzi. Délután 5 órakor a templomi énekkar Jeremiás siralmait adja elő. Nagypénteken d. e. 9 órakor kezdődik a nagy gyászszertartás, melyet Vasza y Kolos biboros hercegprimás végez. Közvetlen utána Hock János ünnepi beszédet mond. Délután 5 órakor Bogisich Mihály átiratában az ének és zenekar Mária énekeket ad elő. Szombaton reggel 7 órakor tűz és vízszentelés, 9 órakor pedig ünnepi nagy mise lesz. A feltámadást délután 6 órakor tartják. Husvét vasárnapján 6, 7, 8 és 9 órakor csendes misét mondanak, az ünnepi nagy mise 10 órakor lesz, melyet Vasza y Kolos hercegprimás végez s utána pápai áldást oszt. Délután 5 órakor szentbeszéd lesz. Husvét második ünnepén is 10 órakor tartják meg a nagy misét s az ájtatosságok sorrendjét délután szentbeszéddel, áldással s litániával fejezik be.

* **A csabai katolikusok a bibornok jubileumán.** A b. csabai rk. egyháztanács és iskolaszék f. hó 13-án tartott ülésében lelkesülten határozta el, hogy nagy jóltevőjének kegyes Bibornok-Püspök Urunknak 50-éves papi jubileumán szintén részt vesz. Bizottságot küldött ki, mely a jubileum emlékére vonatkozólag következő s az egyháztanács által egyhangulag elfogadott programot állította össze: 1., május 2-án egy 4—5 tagból álló küldöttség fogja a Bibornok-Püspöknek átnyújtani a b. csabai rk. egyháztanács és iskolaszéke hódoló iratát bársonyba kötve, ezüsttel diszítve. 2., Május 9-én ünnepélyes Tedeummal egybekötött sz. mise lesz, mely után az egyháztanács és iskolaszék együttes diszgyűlést tart, melyen a Bibornok-Püspök halhatatlan érdemei egyhangulag jegyzőkönyvben fognak megörökíttetni. 3., május 10-én reggel sz. mise, mely után az iskolás növendékek részére ünnepélyllyel egybekötött majális rendeztetik a Bibornok-Püspök Ur 50 éves jubileuma emlékére.

* **Egy nagyváradi katona kitüntetése.** Szép kitüntetés érte a helyben állomásozó 15. számú Pálffyhuszárezred parancsnokát Remiz Alfréd ezredest. Ő felsége mint a tegnapi »Budapesti Közlöny» írja a III. osztályú vas-korona rendet ajándékozta neki. E kitüntetés nemcsak a huszárok között hanem a társadalom minden rétegében őszinte örömet fog kelteni.

* **A biharmegyei és nagyváradi régészeti és történelmi muzeum nyitva áll:** vasár és ünnep nap d. e. 10 órától fél 1-ig, d. u. 3—5-ig. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5-ig. Belépő-díj: vasár és ünnepnap 10 kr. kedden és csütörtökön 20 kr. Aki a jelzett időn kívül óhajta megtekinteni a gyűjteményt, a főkapu jobb oldalán becsengethet, s fizet 50 krt.

* **Uj kath. kör.** A belügyminiszter a tengődi róm. kath. olvasókör alapszabályait jóváhagyta.

* **A miniszter elismerése.** A Hortobágy-Berettyó-vidéki belvizeket szabályozó társaság egy évtized óta állami felügyelet és vezetés alatt állott. A földmivelésügyi miniszter értesíti a társulatot, hogy az szervezkedvén, önkormányzati jogaiba visszahelyezi. Együttel Strada Bélát, aki 11 évig, mint kormánybiztos buzgón sikeresen működött, állásától teljes elismerése mellett felmentette a miniszter.

* **Nagyvárad város zárszámadása.** Az 1896. évi zárszámadást a május havi közgyűlésen fogja Nagyvárad város törvényhatósága tárgyalni. A zárszámadásra vonatkozó főbb tetteket már közöltük pár nappal ezelőtt. Tegnap a város pénzügyi szakkbizottsága előtt volt a számadás. A főszámvevő magyarázó jelentését felolvasták, a mely szerint a városnak jelenleg 11,586.275 korona értékű tiszta cselekvő vagyona van; ámde a miniszter rendeletéhez képest ebben a kőgátak is mint vagyon fel vannak véve. Az 1896. év nyolcvan ezer korona kedvező eredménnyel záródott, de ebben benne van a millenniumi képre beszedett, de ki nem fizetett 16,000 korona, a fő-reáliskola főtartási hozzájárulás fejében a múlt évről esedékes, de szintén ki nem fizetett 10,007 korona stb. — A zárszámadás részletes tárgyalásába nem mehetett bele a pénzügyi szakkbizottság, mert az eltartana 10—15 napig, hanem en bloc elfogadta a zárszámadásokat s azok ki fognak nyomtatni s a bizottság tagjai között szétosztják. Továbbá a törvénynek megfelelőleg ápril 23-tól május 7-ig vagyis 15 napig közszemlére lesz kitéve s ellene észrevételeit bárki írásban beadhatja — A szakkbizottság ülésén jelen voltak: Rácz Mihály helyettes polgármester elnöke alatt dr. Hoványi Gyula, Hoványi Géza, Ragány János, Dús László, Papp János, Komlóssy József, Aufricht Mór, ifj. Rimler Károly, Milibák János, Busch Dávid, Déry János, Erdélyi József, Hegedüs Géza, Kékus Vidor.

* **Huszonöt éves egyesület.** A debreczeni „jogász segély egyesület” jövő hónapban üli negyedszázados fennállását. A jubileum alkalmából a debreczeni jogászok matinét tanczumalatt-sággal egybekötött majális rendeznek a nagy erdőben. Az ünnepélyre a közeli jogakadémiákat u. m. a nagyváradi kecskeméti, m. szigeti jogakadémiákat is meghívják.

* **Az árvaház számadása.** A városi árvaház igazgató választmánya tegnap délután tartotta ülését Papp János elnöke alatt s Hoványi Géza, dr. Hoványi Gyula, Kékus Vidor, Ragány János, Darvassy Lajos, Komlóssy József, dr. Hoványi Ferencz, Dús László, Fleischhacker Gyula jelenlétében. Az árvaházi alap zárszámadását tudomásul vették. Az alap bevétele 194 ezer korona, a kiadása 9301 korona. Az árvaház fenntartására, illetve az árvák tartására kiadott összeget azonban mi rendkívül magasnak tartjuk. — Elhatározták még, hogy az árvaház ablakait védő rostélylyal látják el, nehogy a gyermekek kibukjanak azon.

* **Kerületi tornaverseny.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter közelebb egy rendeletet bocsátott ki, mely szerint az idén Kecskeméten, Pécsen és Déván

kerületi tornaversenyt rendeztet, melynek megtartására június hó 20-ikát tűzte ki. A nagyvárad tankerület középiskolái (gimnáziumok, reáliskolák, tanítóképezdek, kereskedelmi és polgári iskolák) a dévai tornaversenyen fognak rész venni.

* **Kinevezés.** A magyar királyi pénzügyminiszter Grósz Dezső végzett joghallgatót, a nagyvárad kir. pénzügy igazgatóságához fogalmazó gyakornokká kinevezte.

* **Katonák szabadságon.** A katonák is megkapták a maguk a husvétii szabadságát, mely az illetők magaviselete szerint hosszabb vagy rövidebb időre szól. A vakáció tegnapi délután kezdődött meg a délutáni vonatok már nagyszámban bakát szállítottak haza, hol nemcsak prófontba lesz részük egy pár napig, hanem pecsenyében és husvétii kalácsban is.

* **Katonák a biharmegyei kórházban.** Ismertettük nemrégiben a budapesti vörös-kereszt egyletnek a biharmegyei kórházhoz intézett átiratát, mely szerint a veres-kereszt egylet az iránt tudakozódott, hogy háboru esetén hány katona nyerhetne elszállásolást a kórházban. Az átiratra Dr. Fráter Imre igazgató főorvos kimerítő választ adott, melyet szintén közöltünk. A veres-kereszt egylet tegnapi meleg hangu levélben fejezte ki köszönetét az értesítésért, egyúttal tudatta, hogy háboru esetén Dr. Fráter Imrét nem fogják a harcztérre rendelni, habár ő ambulans orvos kinek első sorban lenne kötelessége a harcshelyén megjelenni, hanem meg fogják hagyni a kórházban a szükséges felügyelet végett s ilyen értelemben tette meg az egylet is az előterjesztést a felsőbb jóváhagyás kinevezése végett.

* **A helybeli iparosok érdekében.** Bertsey György ipartestületi elnök hosszabb beadványát, a melyben a városi munkálatoknál a helybeli iparosoknak előnyt kér nyújtani, — már egész terjedelmében közöltük. A nagyon megszivlelendő kérvényt illetve indítványt tegnap tárgyalta a tanács és kiadta véleményes jelentés végett a szépészeti és közlekedési szakbizottságnak. A szakbizottság ülésére Bertsey György ipartestületi elnök és dr. Sarkadi Lajos kamarai titkárt is meghívják.

* **Visszaadott autonomia** A Hortobágy—Berettyó vidéki belvizeket szabályozó társulatnál már 11 év óta működik Strada Béla miniszteri biztos, a földművelésügyi miniszter végre a napokban Stradát visszahívta s a társulatnak régi önkormányzati jogát visszaszadta, egyúttal a visszahívott miniszteri biztosnak sikeres működéséért teljes elismerését fejezte ki.

* **Kavics szállítás a város részére.** A város részére a kavics szállító szekereket nem ellenőrizték mondhatni sehogy sem s éppen ezért mindenféle hírek terjedtek el a városban. A tanács tegnapi ülésében intézkedett, hogy ezután a kavics szállító az utcákon garmadába tartozik rakni a kavicsot s a főmérnök felmérése és közbejöttje után veszi át Papp János gazdasági tanácsos. Ez mindenesetre jobb rendszer, mint a rövással eddig követett szokás; csak aztán szigorúan vigyék keresztül a tanács ezen határozatát. Jó lenne a sár elhordására is a mostaninál czélszerűbb ellenőrzési eljárást életbeléptetni.

* **Filozófiai sajtópör.** Dr. Smitt Jenőt, a filozófus író, Hammersberg Jenő királyi főügyész sajtópörbe fogta a Allam nélkül és az Ohne Staat című folyóiratban megjelent elméleti anarchisztikus cikkei miatt. A kir. törvényszék tárgyalásai határnapul ez ügyben május hó 10-ének délután három óráját tűzte ki, mikor is Smitt dr az államforma elleni, a törvény kötelező ereje és az alkotmány tényleges gyakorló ellen való izgatásáért fog törvényt állani és így érdekes esküdtszéki tárgyalásra van kilátás.

* **Egy bika dühöngése.** Hajmeresztő jelenetnek volt színhelye a napokban Beél bihar-

megyei község. Estefelé, mikor a falu csordája hazajött a legelőről, a bika bősülten egy az utcán járó 5 éves fiura rohant s azt a szarvaival többször a levegőbe hajigálva lábaival többször kezdte. A gyermek sikoltozására kirohant anyja s látva gyermeke borzasztó helyzetét, magánkívül rohant a bikához és kiragadta a már élettelen vérző gyermeket. De a bika erre neki rohant s szarvával oldalba döfte s leteperete a földre őt is össze taposta. Az összecsendült nép végre dorongokkal elhajtotta a vadállatot, mely az erdő felé rohant. A kis gyermek husgomolyként feküdt a földön, mellette anyja betört bordákkal eszméletlenül, kit hazaszállítottak, de most élet-halál közt lebeg. A bikát levágták.

* **A Hódmezővásárhelyi méregkeverők pöre.** Hódmezővásárhelyről táviratozza levelezőnk, hogy Szegeden a törvényszék e hó 23-án nyilvános tárgyalást tart, de ekkor nem folytatják érdemileg a hódmezővásárhelyi méregkeverők pörének tárgyalását, hanem a vád és védelem előterjesztéseit fogják kikérni arra nézve, hogy a félbemaradt tárgyalást folytassák, vagy elhalasztás-e? A végtárgyalás során kivallott újabb mérgezési esetekről a vegyvizsgálat eredményét e hó végére betérjesztik, s így valószínű, hogy az újabb esetek a többivel egyesítve tárgyalás alá kerülnek.

* **Véres kardparbaj Miskolcson.** Mint ottani munkatársunk írja a párbajdüh ismét oly tért hódít, mint hónapokkal ezelőtt, a mikor a láz magával sodorta a családi tüzhelyt környezőket. Tegnap ismét egy szerencsétlen végű párbaj folyt le Grósz Vincze magánzó és Tomka Péter tart. hadnagy között. A párbaj egyszerű oka a »che x e l e t l a f e m m e«. Grósz Vincze egy kávéházi asztal társaságban gunyos megjegyzést tett W. M. nevű előkelő leányra, a mire Tomka Péter Groszt »gyáva szemtelen«-nek bélyegezte. Ebből párbaj keletkezett a legsúlyosabb feltételek mellett. Mérközés végkimerülésig bandage nélkül, szurás megengedve. Az első támadást Tomka intézte egy ügyes quartba smát melyet Grósz elparirozott. A második összecsapásnál Tomka egy 34 cm. hosszú csapást kapott, mely végig futott arczán, felső karján és mellén. A felek segédei a párbajt beszüntették. Tomka sebet bevarrták, miközben roppant sok vért veszített. A felek nem békültek ki.

* **A nagy hadseregek,** Oroszországnak van a világ legnagyobb hadserege. Tényleges állománya 858.000 ember békelében. (1000 lakosra 8 katona esik). Utána Franciaország következik 580.000 emberrel; 1000 lakosra 15 katona esik. Németországnak 512.000 katonája van (1000 lakosra 12 katona esik.) Ausztria-Magyarország 380.000 katonája van (1000 lakosra 10 katona esik.) Ezután Olaszország és Kína következnek, mindegyik 300.000 katonával; amott 1000 lakosra 10, itt alig 1 katona esik. Angliának 230.000 katonája van (1000 lakosra 6 katona esik.) Svájc hadserege 131.000 főre rug s így ezer lakosra 42 katona esik.) Belgium hadserege 51.000 főre rug (10 katona 1500 lakosra.) A japáni hadsereg 74.000 fő (2 katona 1000 lakosra) Az Egyesült-Államokban 2500 lakosra esik 1 katona. A hármass szövetség háboru idejében 7.790.000, a kettős szövetség pedig 6.700.000 katonát állíthat sikra. A főbb fegyvernemek következőleg oszlanak meg Gyalogoság: Oroszország 490.000, Németország 335.000 Franciaország 330.000, Ausztria-Magyarország 206.000 Olaszország 128.000, Nagyország 69.000, Spanyolország 51.000, Japán 37.000, Dánia 30.000, Belgium 26.000. Lovaság: Oroszország 109.000, Franciaország 77.000 Németország 65.000, Ausztria-Magyarország 64.000, Olaszország 24.000, Anglia 13.000, Spanyolország 15.000, Belgium 5600, Dánia 5000, Japán 1100, Tüzérség: Oroszország 98.000 tüzér, Franciaország 80.000 Né-

metország 66.000, Ausztria-Magyarország 35.000, Olaszország 31.000, Anglia 17.000, Spanyolország 10.000, Belgium 8400, Dánia 9000, Japán 6000.

* **Közeleg a fürdő szezon.** A pompás tavaszi idő, úgy látszik, állandó lesz; pár nap óta derült, verőfény teszi kellemessé a sétát. Ilyen időjárás a szabadba, a viruló természet ölébe csalja a közönséget. A fürdő-élet is megélénkül a Nagyvárad melletti hévvezeknél s már nagypénteken többen kivonulnak a fürdőbe. A Szent-László-fürdőt a jelenlegi bérlő: Czeglédy Sándor nagy áldozattal kicsinosította, czélszerűen renováltatta, hogy a közönség a legmesszebbmenő kényelmet feltalálja a gyönyörű fekvésű fürdőhelyen. A sétatér az erdővel együtt át van alakítva. A fürdő vendéglője a legkényesebb igényeket is kielégíti pompás étkeivel és italaival. A bérlő mindent elkövet, hogy a kiváló gyógyfürdőt a nyári szezon legkedveltebb helyévé tegye. — A Félix-fürdőben is nagy átalakításokat, csinosításokat végeztek. Itt is nagy társaság lesz nagypénteken jelen. A fürdő szezon már megkezdődött.

* **Panasz a halottkémre.** Serényi Gusztáv és több törvényhatósági tag panasz-kérvényt adott be Nagyvárad város tanácsához, a melyben sérelmesnek, közegészségügyi tekintetből károsnak tartják, hogy Várad-Váraljára kinevezett halottkém elköltözött a városrészből s most igen messze lakik tőlük. Az iránt kérnek intézkedést, hogy a halottkém vagy költözzék a városrészbe, vagy mondjon le az állásáról.

* **Konflis karamból.** Tegnap délután »Zöldfa« utcán két egy fogatu bérkocsi összeütközött. Az egyiknek a rudja és kereke teljesen összetört s a kocsis is könnyebb sérüléseket szenvedett. A sérült panaszt emelt a rendőrségnél s gondatlansággal vádolja a másik társát.

* **Renoválják a fabódét.** A szini idény rohamosan közelg. A mi rozzant fabódénk renoválásához is hozzáfogat a jövőhéten Leszka y vndrás szinigazgató. Olyan ez a mi »csufunk«, hogy a pihenéstől is omladozik, magától esik össze. Az idén ismét nagyobb mérvű javítások szükségesek, hogy előadást tarthassanak benne. Legközelebb, már az előleges szini jelentések is ki lesznek ragasztva s lehet bérelni is a színházkedvelő közönségnek.

* **Építési engedélyek.** A tavasz kezdetével szaporodnak az építkezések. A városi tanács tegnapi következőknek adott építkezési engedélyt: Györy Sándor, Goldberger Mór, Piko János, Weinberger Herman, Holubák Károly, özv. Weiman Jakabné, Deutsch Simon, Eizele Ferencz, Sárvári István, Balogh Károly, Deskó Sándor, Fülöp Mihály, Molnár Imre.

* **Kutya hecez.** Tegnap délután Illés Anna szakácsnő a városba ment. Azonban a Gyaló-kay féle házból egy nagy neufulandi kutya ugrott elő és földre teperte a mit sem sejtő egyént. Illés Anna, egy negyed óráig is eszméletlenül feküdt a földön, összetépett ruhával. Az ijedségen kívül kisebb sérüléseket is szenvedett. Furesa, hogy Nagyváradon a leghamisabb kutyák is szabadon járnak, kelnek.

* **Egy új sör meghonosítása.** A sörfogyasztó közönség eddig nem ösmert jobb sört, különösen a vidéken, mint a Dréher-félet. Egy-két-kilenc pohár jó friss Dréher-sör volt a legmegszokottabb sörivő kívánságának a netovábbja. A pilseni csak úgy ritkaság számba ment. Diósy Ödön főtezeai csemege üzlete egy olyan faj-sört honosított meg, mely sokkal felülmúlja az eddig ösmert sörök jóságát, anélkül, hogy azoknak hátrányai benne meglennének. Ez a Psorr-sör, mely közvetlen a sörforrásból: Münchenből érkezik lekapszulázva. Az itt új sör kellemes ízű, sötét tiszta színű s úgy az orvosok, mint a szakértők különösen dicsérik kitünő hatását, főleg egészségi szempontból. A sörök legnagyobb hibája, hogy a gyomrot elrontja, ennél nincs meg.

* **Jäger Mari bibliája.** Jäger Mari vagyunkáját dobra ütötték s az, aki az ő ingóságát negyette, ráakadt egy bibliára, amelyből ez a szörnyeteg imádkozott, Jäger Mari ebbe a bibliába verseket is írt, melyek közül a következőt mutatványul adjuk:

„Az erdőben az madárnak
Min den ágon van párgya
Azérd fájaz én bus szívem
Hogy ma gam vagyokárva.
Ár va vagyok édes babám
Mint az mezőn az virag
Merd elhagyott kivolt nekem
A legkedvesebb szeretőmm.»

Hogy önszerzemény-e ez, vagy pedig plágium, azt bizonyára ki fogja sütni valamelyik irodalom történeti kutató, akinek sok az üres ideje. Jäger Mari a bibliába még más dolgokat is írt s így nem lehetetlen, hogy e jegyzékek alapján is kitudja rá még egynehány mérgezés.

* **Böles találmány.** Berlinből jelentik, hogy Szpor krakói mérnök be mutatta a feltalált mentőkészüléket, a mely szerinte építő állványoknál és háztető-javításoknál nagyon célszerű. A bemutatásnál a készülék »életrevalóságát« maga a feltaláló akarta néhány bátor szívű túzóltó segítségével bizonyítani. Az első kísérlet sikerült, de mindjárt utána elszakadt a készülék kötele és Szpor meg a túzóltók két emelet magasságról a mélységbe zuhantak. A szerencsétlenek súlyosan megsérültek.

Feltétlenül legelőnyösebben vásárlunk legjobbnak elismert eredeti Carlsbad-i cipőket urak nők- és gyermekek részére (minden igénynek megfelelőleg) kizárólag Fábry Testvérek carlsbad-i cipő raktárában olasz-i fűtéza- Vidéki megbízások postafordulattal eszközöltetnek.

x Legújabb és kizárólag a legjobb gyártmányok férfi fehérneműekben egy szintén legújabb angol férfi divat cikkek a tavaszi évadra megérkeztek Roth M. utóda kalap és férfi divat üzletében a hol kizárólag csakis Karlsbad-i cipők kaphatók.

Telefon.

Telefon.

Drága — de roszsz,

vagy

Mibe kerülnek az új szivarok?

M o t t ó: Ne menj polgár a potyára
Gyenge bordád lesz az ára.

Nem akarom akuttá tenni Jeremiás siralmait, de kénytelen vagyok felkérni olvasóinkat, hogy gondoljanak vissza amaz időre, midőn Tisza volt a miniszterelnök.

Tessenek elő porolni amaz időben megjelent bármely számát a »Bolond Istóknak«, bizonyára lesz benne egy kép, mely Tiszát ábrázolja egy emberfejű kis kutyával.

Az az emberfej a jelenlegi Erzsébet városi képviselő jelölt, Csernátorny feje. — a test nem az övé, mert az mindnyájan tudjuk, hogy Csernátorny nem kiskutya.

Csernátorny tudja, hogy a szívhöz a gyomron keresztül vezet a legrövidebb út; azt is sejtí, hogy minden beszédnél szebben zeng a tett, tehát választóit meghívta egy kis contra-quóta vacsorára, melyen őt, mint szeretve tisztelt képviselő jelöltet méltóképpen ünnepelhették.

2000 emberre volt rendelve a bankett az öreg »Vigadó«-ban. Természetes, hogy a vendéglős csak 1400-ra terítették s még természetesebb, hogy 2000-ból 1400 kivonva marad 600. Az az de hogy marad, nagyon is eljött mind, kicéhezve s teljes életnagyságban.

Itt kezdődött az inkompatibilitás vitája. A sz. t. képviselő jelölt tükön ült — az Erzsébet városi 600 pedig sehol sem ült. A nagy »Vigadó« bankettjén nem volt számukra hely.

Először türetek, aztán türelmetlenkedtek, ké-

sőbb türethetetlenkedtek, végre ők is belátták, hogy minden szónál ékeesebb a tett — és cselekedtek.

Sok is volt már, egy érző gyomornak amit kiállottak.

1400 voks evett! 600 fájó szívvvel látta, sőhajtott és türt. Elvégre Tantalusz is e prozedurán ment át s ma is emlegetik, ha az kibirta, ők is ki birják és a sz. tisztelt jelölt hőtígg meg fogja emlegetni.

Hanem!!! E pillanatban megkezdődik a szivar osztás. Új szivar, ezüst plundrás szivar, nem mindennap jut az agyarrá. Ebből kapni kell!

No kaptak is! Lett olyan összegabalyodás, mihez képest a török-görög háboru csak Kis Miska, valamint a Keleti kérdés is csak ugyanaz a Vigadó kérdéshez.

Pincézér-választó polgár, jóllakott és éhes hazafi, egyszerre elfogadta a felemelt quótát, és ki is fizette egymásnak hiány nélkül. Ruha fogas, pezsgős üveg, szivar láda, paróka és frakk szárnyak röptültek a levegőben, szék, esernyő és kleiderstokk csatogot a hátakon s a leghűbb »vok-sok« betört orral hemperegtek a parketten.

A mentők egy csomó véres orrot, ép frakkot sem leltek a csata téren.

A roham sikerült. Volt tehát mégis valami a banketten, amiből mind a 2000-nek egyformán kijutott.

Most pedig vándor, ha a székes fővárosba jutsz és bekötött fejú, lábu, orru, bordájú embert látsz, tudd meg, hogy az nem valami Krétai rokkant, hanem egy szivartalan, de voksoló Csernátorny párti. *Köby:*

EGYESÜLETEK.

Új olvasó egyesület. Mező-Sass községben megalakult a rég tervezett olvasóegyesület. Az alapszabályok a jóváhagyási záradékkal ellátva leérkeztek a minisztertől.

I R O D A L O M.

Az Oktató Népkönyvtár 5-ik száma a következő érdekes tartalommal megjelent: A halál patikája vagy ne félj a haláltól! Zalavári jeles fordításban. Egyháztörténelem Sz. Domokos rendjének megerősítése. A poroszok megterése. A negyedik leteráni zsinat. — Sz. Lajos francia király otthon és Keleten. — Mőzaik. Ápril havi naptár-memorandum. — Tennivalók a ház és udvar körül. — A vakondakok életmódja. — A törött palaczkok. — A nagy hadseregek. — Megbokrosodott lovak feltartóztatása. — Zsákok tartóssá levése. — Szerkesztői posta. A folyóirat megjelenik havonként 3 és fél ives füzetekben. Egész évre 2 frt. Megrendelhetők: az Oktató Népkönyvtárnál Pozsony, Ferencziek.

Igazságszolgáltatás.

Törvényszéki szünet. A husvéti ünnepek miatt, a törvényszék is szünetet tart. Ma délután még lesznek végtárgyalások s holnap már megkezdődik a szünet, mely a jövő hét szerdáiig tart. Ugyancsak szünet lesz a járásbíróságok s a többi polgári hatóságoknál is. Ez utóbbiaknál azonban, csak keddig tart a szünet.

Vádloból vádlott. Érdekes eset fordult elő tegnap a nagyváradi kir. törvényszék büntető osztálya előtt. Uskát Illie és Laza Tódor ügye került szőnyegre, mi magában véve elég jelentéktelen dolog. Laza Tódor volt vádolva azzal, hogy Uskát Illie a bíró, amikor megakarta zálogolni, mellbe lökte. Ezért vádolva, hatóság elleni erőszakkal. Azonban a végtárgyalás alkalmával kiderült, hogy az előtt a bizonyos mellbe lökés előtt, Uskát néhányszor pofon vágta Lázát. Az ügyész ez utóbbi ellen nyomban elejtette a vádat s kérte elmarasztalni a bíró urat hatóság elleni erőszak miatt. A törvényszék helyt adott az indítványoknak s

Uskát Illiét oda is ültették a vádlottak padjára és olyan vádlott lett belőle, hogy talán még a hideg is kirázta félelmében. A vádlott Laza Tódort ezután, mint tanut hallgatták ki. A törvényszék azonban e furcsa vádala helyezés után, kellő bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottból lett tanut.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

6.

Mióta csak emlékezett, mindennapi dolog volt náluk a szükség s nélkülözés. Atyját testi hibája miatt nyugdíjazták, mint lovassági kapitányt, anyja, minthogy elszegényedett nemes leány volt a háztartáshoz nem sokat értett.

Sok gyermekük volt; más biztosan kijött volna évi jövedelmükkel, náluk azonban folytonosan szükség uralkodott s e mellett a szükség palástolni akarták ami aztán, kimért jövedelem nagy részét felemészttette.

Asseleyn háza az egész városban ismeretes volt s épen a czifra nyomoruságról; mert, a gyermekek selyem ruhában jártak, de azok szét voltak szaggatva, lagos csizmában jártak, melyeknek nem volt talpuk, tollat viseltek a kalapjuk mellett, de a tollak a patkány farkához hasonlítottak. A világ előtt atya, anyja, gyermekek a legjobbnak mutatták magukat otthon örökös perpatvar czivódás uralkodott.

Ilyen sorsban, környezetben nőtt fel a szép Leonora, mikor 12 éves volt, a gyáros Vaelbek magához vette, ez az ember volt, egyedül kihez báró Asseleyn méltóztatott leereszkedni, természetesen, mert habár ez csak parvenu volt, mégis tudott beszélni bizonyos kellemes társalgásimodora volt; mert házában csak úgy folyt a bor, a jó ételek mindég készen állottak s a báró urcsak tiszteletét mutatta ki, ha a gyáros pénzén Párizsba, Londonba, Berlinbe, utazhatott, a hova épen jónak látta a kapitány ur.

Vaelbek ur örömet vette magához a kis Leonorát idősebb lányához játszótársnak; a lányok szétválaszthatlan barátok lettek és később midőn Vaelbek Luczia a nevelő intézetbe ment, Leonora is akart menni.

A szülők nagy örömmel nevelték e barátságot; Vaelbekék pedig azt a kegyet kérték, hogy Leonorát Lucziával együtt neveltethessék és Asseleynék nagy kegyesen beleegyeztek. Így aztán magától értetődik, hogy Leonora inkább a gyárosknál lakott oda tartozott mint haza sőt 2 évvel később sem változott a helyzet mikor Luczia beteg lett s meghalt. Elhalt kedves leányuk emlékére a szülők elhatározták hogy Leonorát fogják költségesen neveltetni. Minden képen odahatottak tehát bár az Asseleynek ezt fölöslegesnek tartották, hogy a vizsgát le tegye mikor pedig ez megtörtént, Leonora Ottóval jegyet váltott, bár nem volt családjához méltó — öké gyan ezt régen várták —, hogy polgár ivadéknak adják a báró kisasszonyt.

A többi gyermekek egy része meghalt, másrésze előbb utóbb elszakat a háztól ki jobbra, ki balra megjegyzendő egy sem volt közöttük rendes, kivé a kis Vilmost, ki igazi derék gyerek volt, korán eltávozott a szomorú levegőjü háztól kadett iskolábamént és a gyarmatokba mint tiszt küldetett szolgálatba.

Életükben tehát először dicsekedhettek az apa és anyja gyermekükkel. A »tiszt« fiam volt a nyugalmazott kapitány ur szava járása és önkénytelenül is tisztelgett, mikor ezt kimondta.

Szörnyű sors! Két év mulva a »tiszt fiam« a hős visszatért bár a legszebb jelvényekkel de mint nyomorék. Egy golyó vetett véget pályájának mely oly fényesnek ígékezett.

Mikor a szerencsétlen fiatal ember hazatért, anyja már el volt temetve, a ház a legnagyobb rendtelenségben volt, ő és atyja egy kis szolgáló leánnyal tartották fel a ház tartást, már ugy a hogy.

Vilmosnak nagy szerencséjére sok jó tulajdonságain kívül leverhetetlen jó kedélye volt; ez a szomorú állapotban sem hagyta el. Az atya és fiu nyugdíjokból kényelmesen megélhettek volna, ha többi gyermeket nem kellett volna tartaniok. (Folyt. köv.)

A görög-török háború.

— Lesz-e háború vagy nem? —

Ugy látszik, hogy a keleti kérdés, mely már hónapok óta izgalomban tartja Európát, most már nemsokára fegyveres megoldás elé kerül. A görög kormány ugyanis gyenge pénzügyi helyzete miatt nem képes 80,000 főnyi hadseregét hadilábon tartani, de másrészt, még győzelem esetén is a háborúból hasznot nem igen várhat, hiszen új területet úgy sem foglalhatna, mert a nagyhatalmak ezt nem engedik. — A görögök ugyan halani sem akarnak a háború abbahagyásáról, de végre is kényszerülve lesznek pénzügyi miatt lemondani tervükről.

A törökök is unják már a sok huzavonát s a mai minisztertanácsban fognak végleg határozni a hadi tanács meghallgatása után, hogy megüzenjék-e a háborút vagy nem. — Görögország a hadüzenettől cseppet sem fél, sőt azt várja, — mint azt legújabb távirataink mutatják.

Mai távirataink a következők:

A török flotta Kréta szigetére indul.

Konstantinápoly, április 14. (Saj. tud. táv.) Az első escadron ma a Besika-Bay-i kikötő felé indul.

250 görög sebesült.

Athén, április 14. (Saját tud. távirata.) Az „Asty” című lap egy táviratot közöl a Vassos ezredes táborából, mely szerint a görögök 250 sebesült van csak. Gyógyszerekben nagy a hiány a blokád miatt.

A politikus Görögország.

London, április 14. (Saját tud. távirata.) A „Times” írja Athénből kelt távirat alapján hogy a görög államkincstár közel van a kimerüléshez, miért is a kormány egy nagy nemzeti kölcsönhöz folyamodik, mely a görögök lelkesedése mellett valószínűleg sikerrel is fog járni. **A nagyhatalmak intése folytán Görögország nem fogja megüzenni a háborút, hanem arra fog igyekezni, hogy apró támadásokkal provokálja a törököket a hadüzenetre.**

Törökország a döntés előtt.

Konstantinápoly, április 14. (Saját tud. táv.) A török katonai és polgári körökben nagy lehangoltság uralkodik Edhem Pasa hadvezér parancsa miatt, melyben a már elrendelt előnyomulást visszavonta. A határon levő török csapatok is igen el vannak keseredve, hogy a görögök támadásaira Törökország nem felel előnyomulással. A Yildiz-kioszkban tegnap tartott rendkívül minisztertanács a háború megüzenése mellett nyilatkozott, **de végleg csak a holnap tartandó minisztertanács fog dönteni.** — A városban szállingózó hírek szerint miniszterválságtól tartanak. A második escadron elutazását az arany-szarv kikötőből holnapra halasztották.

Belyanis a válságról.

Bécs, április 14. (Saját tud. táv.) Deljánisz gör. min. a válságról így nyilatkozott: Görögország a berlini szerződés által kijelölt határvonalra fordítja figyelmét. Ha Törökország önként ki nem üríti a megszállott határszéleket, Görögország csapatokkal szálja meg a maczedóniai országrészeket. Görögország csak

a végső szükség esetén támad, hogy lehetőleg messze terjedő konflagrációt idézzon elő a Balkámban. (Pol. korr.)

T A V I R A T O K.

Erzsébetvárosi választás.

Budapest, ápr. 13. (Saj. tud. táv.) Reggel 8 óra után kezdődött meg az Erzsébetvárosi választás. A választási elnök H e l t a i Ferencz országgyűlési képviselő. A szavazás három előtt folyik. Három jelölt van felleptetve C s e r n a t o n y Lajos, F e k t o r Ferencz és C s a j á g h y Béla.

Délben a szavazatok aránya a következő:

Csernatony	637
Fektor	108
Csajághy	47

Csajághy erre visszalépett, de mert csak szóban jelentette be, az elnök nem vette tudomásul, miért is a szavazás tovább folyik reá.

Budapest, ápr. 14 (Saj. tud. táv.)

Az Erzsébetváros ma Csernatony Lajost másfélezer többséggel képviselőjévé választotta, Csajághy a 48-adik szavazatnál visszalépett.

A békés-csabai patronatus ügye.

Budapest, ápr. 14. (Saj. tud. táv.) Vlasics Gyula közoktatásügyi miniszter megsemmisítette Békés-Csaba városának azon határozatát, hogy a király adományozási jogát a patronatusban nem ismeri el.

A terhek megváltására felhívja a miniszter a várost a Schlauch bíbornokkal való egyezkedésre.

Hiador meghalt.

Szabadka, ápr. 14. (Saj. tud. táv.) Jámbor Pál (Hiador) író délelőtt Szabadkán meghalt. Ő még a régi klasszicizmus embere, egy elkésett elme a haladó században.

Lueger megerősítése.

Bécs, ápr. 14. (Saj. tud. táv.) A király ma délelőtt megerősítette Lauger polgármesterré történt választását. Az erre vonatkozó kéziratát az osztrák belügyminiszter még a délelőtt folyamán megkapta.

Érdekes lemondás.

Budapest, ápr. 14. (Saj. tud.) Nagy feltűnést keltett ma a fővárosban H o r v á t h István kir. törvényszéki aljegyző lemondása, ki azért mondott le állásáról, mivel hithű katolikus létére nem akart résztvenni egy kath. plébános perének tárgyalásán. (Az esetről holnap részletesebben emlékezünk meg. Szerk.)

KÖZGAZDASÁG.

Termeszűnk több zabot.

Kezünkbe véve a statisztikai évkönyveket zabtermelésünket illetőleg nem egy mdglepő adatot fogunk azokból kiolvasni. Feltűnő mindenekelőtt az hogy zabkivitelünk apadóban behozatalunk ellenben emelkedőben van; míg ugyan 1882-ben 78000 métermázsza behozatalal szemben 934 ezer métermázsát tett ki,

addig 1894-ben 192 ezer métermázsát hoztunk be, 837 ezer métermázsza kivittel szemben s így a kiviteli többlet már csak 645 ezer métermázsát tett ki, vagyis a 12 év alatt több mint 200 ezer métermázsza apadást mutat a behozatal és kivitel közötti különbözet.

E körülménynek oka első sorban abban található fel, hogy a belföld ez irányban szükséglete is lötenyészésünk emelkedésével, az állatok intenzivebb táplálásával folytonosan szaporodik, de másrészt kétségtelen az is, hogy a zabbal bevetett terület apadóban van, bár a termésátlagok fokozódnak. Míg ugyanis 1879-ben 1,154.726 hektár volt zabbal bevetve, addig 1894-ben csak 985.773 hektár, a mely idő alatt azonban a hektáronkénti átlag termés 18.36 hektoliterről 25.23 hektoliterre emelkedett, s így dacára annak, hogy a bevetett illetve learatott terület apadt, az ország összes termése több mint három millió hektoliterrel szaporodott.

Az átlagterméseket véve tekintetbe a mai magasnak mondható buza árak mellett is, a zab nem kevésbé jövedelmező a buzánál, mert holdankinti átlagtermése nagyobb a buzánál, s még jóval nagyobb lenne, ha nem a legrosszabb földeket jelölnek ki a zab termelésére. A statisztika is mutatja, hogy pl. Árva megyében a learatott területnek 57.49% zab; következő sorban utána Sáros, Szepes, Maramaros, Besztorczenaszód, sőt a legszegényebb talaju megyék, de ettől eltekintve is tudvalevő dolog, hogy a magyar gazda többnyire sovány, trágyázatlan avagy egyáltalán trágyázhatatlan területekben termeszt zabot, s innét van, hogy a nyugati intenzivebben, jobban művelt talajokkal bíró államokban a zabtermés átlaga sokkal nagyobb, mint nálunk, oly annyira, hogy adataik egészen meglepnek. Így pl. a Németalföldön terem hektáronként 1 kat. hold 0.575 hektár átlag 39, Belgiumban 35.76, Angolországban 34.52, Dániában 27.09, Németországban 25.37, Franciaországban 22.62, Amerikai Egyesült-Államokban 22.31, Magyarországon 20.01 hektoliter 10 évi átlagban. Látható tehát ezen kimutatásból, hogy Belgiumban csaknem kétszer akkora a zab átlagos termése, mint nálunk, a miből tehát az következik, hogy nemcsak a zabtermelésre szánt terület kellene nagyobbítanunk, de módunkban volna a termésátlagokat is igen jelentékenyen fokozni, ha a trágyázással visszaadnók mindazt talajunknak, a mit attól elvontunk.

Ezt elérendő nem volna megengedni, hogy valamely talaj csak minden 6—8 évben trágyáztassék, hanem minden esetre hermad negyedévenként. Ha elegendő nagy az állatállomány úgy az alföldön ezt meg is lehet tenni, sajnos azonban a felvidéken ez sok helyen nagy nehézségben ütközik, mert ott zabföldekül a legmagasabban fekvő szántókat szokták kijelölni a hova a trágyát felvinni nagyon is nagy megerőltetésbe kerül az igás erőnek. Legalább meg kell azonban az erőltetni, semhogy holdankint csak 4—5 m/m zabtermést arassunk, mert ilyen szegénylete kicsi termések, még a szántásra fordított munkát sem fizetik meg. Ha a trágya mennyiség nem volna elegendő szuperfoszfáttal kell segíteni a dolgon a melyből ségből egy—egész másfél métermázsát hintve el kat holdankint a termést jelentékenyen fokozhatjuk egyes esetekben különösen ha kevés chlisalétromot is alkalmazunk fojtrágyául kétszerre is.

Ha országszerte nagyobb területen természetének zab, ennek kétségtelenül az az előnye is megvolna hogy következőképpen a buzával bevetett terület valószínűleg ha nem is sokkal de valamivel csökkenne s így az ország buza termés fölöslege apadna.

Nagyváradai hetivásár

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1897. április hó 13ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

O buza 7.10 Uj buza 6.90 Kétszeres buza 5.60—5.50 Rozs 5.60—5.40 Arpa 4.00—3.90 Zab 5.20—5.10 Tengeri 3.50 uj 3.30 Borsó 14.—Lencse 16.00 Bab 7.10. Köleskása 12.00 Burgonya 2.40. 100 kiló Lángliszt 13.70. Zsemlyeliszt 13.20 Fehérkenyér liszt 12.50 Barnakenyér liszt 10.40 széna fuvarral 2.50. Szalma fuvarral 1.50 Sza-

lonna 65.— 6 kiló zsupp-szalma 0.8 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa bík 3.00, tölgy 3.80, cser 3.30. 100 kiló marhahus 52.—. Ontott gyertya 54.—. Lámolaj —50. Egy liter bor 6 50, új 40 pálinka 34 szilvapálinka 80, szesz 85. Egy rétermázsa kő-só 10.70, nyers fagygyu 24.—, olvasztott fagygyu 36.—, szappan 24.—, birka gyapju —00 magyar gyapju 00.—. Egy hektoliter ó-bor 33.00 új bor 22.—, méz 1.30, kemény faszén 1.80, puha faszén —, kendermag 8.00 köles 6.00 repeze 12.00 dió 20.—, mogoró —, aszu szilva 26.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 66, sertéshus 56, juh-hus 34, veres hagyma 6, fog-hagyma 22, bors 1.10, paprika 1.50 barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 0.00 mm. Luczernmag —. frtig, 1 mm. Lóhere ——— 1 mm Burgondi —.

Marha ártáblázat 1897. április hó 13-ról egy pár első rendű jármás ökör 290—325 egy pár másodrendű jármás ökör 235. 275; egy pár harmadrendű jármás ökör 130. 225. 1 pár fejős tehén 110—210. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—85 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 45—65. 1 drb. veres borju 7—13 1 drb. fél éves borju 20—29. 1 drb. egy éves borju 27—36. két éves borju 38. 68. 1 drb. hizott sertés 60, 90. 1 pár fél éves 22. 28 1 pár egy éves sertés 42 50, 1 pár két éves sertés 65, 90, egy drb. jóigás ló 60 100, 1 pár ökörbőr 16—22. egy pár tehénbőr 11—15 borjubőr 4.00—6.50, 1 pár lóbor 5.—10.

Forgalmi kimutatás 1897. évi április hó 13-ról: Tiszta buza körülbelül 300 hltr. kétszeres buza 50 hltr, rozs 300 hltr, árpa 150 hltr, zab 150 hltr, tengeri 400 hltr, burgonya 500 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 50 drb, félhizott 80, sovány 250, süldő 320, malacz 650, hizott marha 18, jármás ökör 440, fejős tehén 305, borju 246, bivaly 7, juh és ecske 600 ló 376.

Terménytőzsde.

Budapest, ápr. 14.

B u z a	ősre bácskai	7.30
	ősre, északi	6.72
	október-novemberre, bácskai	6.85
	okt.-nov.-re északi	3.30
R o z s	ősre bácskai	10.25
	ősre, északi	7.42
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	6.83
	okt.-nov.-re, északi	6.07
R e p c z e	október-novemberre, bácskai	3.32
	okt.-nov.-re, északi	10.30

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség és igen tisztelt vevőink szíves tudomására hozni hogy **tavaszi és nyári árjegyzékünk** megjelent és több ezer példányban szétküldetett.

Árjegyzékünk, melyet kívánatra **bárhova bérmentve küldünk**, több mint 200 rajzbar ismerteti ezikkeinket és azok árait, s mivel több alkalmi cikk mintái is mellékelve vannak, különösen a levélbeni megrendeléseket igen megkönnyíti.

Különös figyelembe ajánljuk a jelenleg tetemesen leszállított s árjegyzékünkben felsorolt összes

vásznainkat,

melyekből szívesen szolgálunk mintákat, — **vidékre bérmentve.**

A jelenlegi divat rövid leírása igen kellemes tájékozást nyújt a szükséglet fedezésére, s midőn ez alkalommal még tudatni óhajtjuk, hogy újdonságaink **női ruha szövetekben, selyem kelmékben, nyári újdonságokban, mint napernyő, ruha díszek** stb. már teljesen beérkeztek, tisztelettel felhívjuk a nagyérdemű közönséget ezen árunk megtekintésére.

Nagy feltűnést keltő

első árbán árusítunk ezen alkalomból raktárunkra nagy mennyiségben érkezett, **kitűnő**

minőségű, teljesen színtartó kartonokat, méterje 19 kr., mosó pikét, méterje 28 kr., ruha satint, méterje 35 kr., ezen áruk egészen új s teljesen hibátlanok, miért is nem tévesztendők össze a csódtömegekből szerzett párti árukkal.

Kiváló tisztelettel:

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA,
2-3 Nagyvárad, Szent László-tér.

CZILLÉR IMRE és TÁRSA

női és férfi divatruháza

120—2—5

Ajánlják a legújabban megérkezett **női és férfi angol divatcikküket** u. m.

a legújabb betétes kesztyűk melyek kizárólag csakis üzletünkben kaphatók, fátolok, csipkék, paszomány díszek, szallagok.

nyakkendő különlegességek.

Pipere cikkek, fogkefék, fésűk.

A legújabb szabású mellfűzők, továbbá **női és gyermek mellbővítő** egyszersmindt **testgyejesítő** kizárólagos főraktára.

Harisnya és lábgyű nagyraktár a herin hatszalu »Hausfrauen Garn«-ból.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

Erődi H. czukrászata

Nagyvárad, Fő-utcza.

Elvállal és pontosan teljesít, úgy helybeli mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki küldemények gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében **rendes időben és sértetlen állapotban** érkeznek.

Ugyanott **husvétii czukor és selyem-, plüs-, atlasz-disztójások 3 krtól 10 frtig kaphatók.** 106—8—10

Legszébb

husvétii tojások

és

Bonbonierek

legizletesebb kiállításban

Diósy Ödön

csemege-kereskedésében,

Nagyvárad, Olasz Fő-utcza, a különlegességi tőzsde mellett.

Ugyanitt kiváló finom czukorkák és csemege csokoládék kaphatók. 128—2—3

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzsölésként alkalmazhatók, köszvények, csuszál, tagszagattánál és meghűléseknel és az orvosi által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákorát Horgony-Liniment néven ismertik, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-kezelés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van: főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

290—87—56

Nagyvárad város árverelő küldöttsége elnökétől.

84
1897 g. ü. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának 99—897. sz. a. kelt határozata értelmében az 1897. évi április hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor a városház gyűléstermében a következő bérlet fog nyilvános árverés útján kiadatni.

I. város tulajdonát képező „Korona” vendéglő s a hozzá tartozó melléképületek bérlete az 1897. évi június hó 1-től 1903. évi június hó 1-ig terjedő 6 (hat) egymásután következő évre: kikiáltási ár 800 frt évi bérösszeg.

A bérlemény mint lakhelyiség, esetleg — mint eddig kocsmá és szállóhelyül is használható; azonban az ítélméresi jog a fennálló törvény értelmében külön lesz kérelmezendő.

Árverelni szóval, vagy zárt ajánlatok beadása által lehet.

Árverelők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 80 frtot késepenzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül az árverés megkezdése előtt az árverelő küldöttség elnökének kezeihez letenni, vagy azt a beadandó és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikhoz mellékelni.

Zárt ajánlatok **1897. év április hó 30-ik napján délelőtt 10 órájáig** a küldöttségi elnökhöz nyújtandók be, s a zárt ajánlatokban határozottan megemlítendő, miként árverelő az árverés feltételeit ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

A fent kitétt időn túl benyújtott zárt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A tett ajánlatok árverelőt a leütéskor azonnal, a város közönségét azonban csak a törvényhatósági bizottság jóváhagyása után kötelezik.

Az árverési feltételek Papp János gazdasági tanácsnok hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyváradon, 1897. április 8-án.

PAPP JÁNOS

gazdasági tanácsos,
árverelő küldöttség elnöke.

125 2—3.

ALACS és RITTER cukrászata

Nagyvárad, Bémer-tér.

Több kiállításon arany-, ezüst- és érdem-éremmel kitüntetve.

Tisztelettel tudatjuk a n. közönséggel, hogy a közelgő **husvéti ünnepekre**

cukor-tojásainkat

3 krtól a legmagassabb árig, valamint **selyem, plüsch és atlas tojásokat** művészi kivitelben

↖ mérsékelt árban. ↗

Továbbá **Bonbonierek, kasetták és dobozok** nagy választékban kaphatók. Hirneves **pozsonyi diós és mákos patkók**, Ófelsége által kitüntetett

Chocolad, Salon, Crém-Bombonok egyedüli készítője.

Postai megrendelések gyorsan és gondos csomagolással bárhova teljesítetik.

A n. érdemű közönség b. pártfogását kérve tisztelettel

110 7-8

ALACS és RITTER,
cukrász.

Hirdetések felvételeinek
lapunk kiadóhivatalában

Apáczai-utca 3-ik szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplő-gépek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cséplő-gépek, here-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-gépek, szénagyűjtők,

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsológépek, darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélekék, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Még eddig nem létezett Szenczáczióális olcsóság!

HEVESI A.-nál

Nagyvárad, Kossuth-utca, Mezey-házban, ahol kaphatók

Kalapok	65 krtól
Czipők	45 krtól
Férfi fehér ingek	75 krtól
Gallérok darabja	12 krért
Kézeltő párja	20 krért
Kézeltő 3 pár	55 krért
Glacé keztyű	75 krtól
Női nyári keztyűk	13 krtól
Nyakkendő	10 krtól
Napernők	35 krtól
Férfi harisnyák párja	8 krtól
Női harisnyák	13 krtól

nagy választékban és feltűnő olcsó áron:

női és gyermekruhák, fiú öltönyök, blousok, kötények,

rabok által kötött harisnyák minden szín és nagyságban.

Sétabotok és esőernyőkben különlegesség.

Férfi-, női- és gyermek-**fehértűnűk** nagy raktára.

Zsebkendő, szallag, csipke *duo* választékban.

↔ **Kneipp-féle legújabb torna-czipők** ↔
párja 1 ftért.

(Ezeknél a lábsérülés teljesen ki van zárva és a lábát megóvják az izzadságtól) és még ezer itt fel nem sorolható cikkek, melyek megtekintésére a n. érd. közönség b. figyelme felhívom.

Gyermek- és tolokocsik, utazó bőröndök és kosarak nagy választékban. 99 5-5

Kitüntetve az 1896. évben rendezett országos kiállításon kiállítási éremmel.

STERN IGNÁCZ

kész férfi-, gyermek-ruha és szabó-üzlete
NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet a nyári idényre nagy választéku mindennemű **kész férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők- és téli-kabátokkal** rendeztem be.

Nagy ruha-raktáram cikkei csak saját műhelyemben készíttetem, miért ugy minőség, mint az árak tekintetében bármely **budapesti** vagy **bécsi** gyári raktárakkal kiállom a versenyt.

Egyszermind van szerencsém tudatni, hogy **bel- és külföldi ruhaszöveim** már megérkeztek, melyekből mérték szerinti mindenféle **öltönyök, felső kabátok, téli kabátok**

több kiállításon kitüntetett saját műhelyemben készültek.

E czéjből egy **elsőrendű szabászsza** rendelkezem, ki tapasztalatait a bel- és külföld nagyobb üzleteiben szerezte meg. **Elegáns szabás! pontos kiszolgálás! és a legolcsóbb árakat** előre biztosítva, maradtam kiváló tisztelettel

STERN IGNÁCZ, NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

279 22-26

Kitüntetve a nagyváradi orsz. segéd- és tanonczió kiállításon ezüst oklevéllel.

Megrendelések 24 óra alatt.

Városi és utazó bundák.

Szenzációs

31 év óta

fenálló

női- és gyermek felöltő üzletünket
folyó évi szeptember havában

Olcsóságok

Zöldfa-utca Munk Jakab-féle házba

94 8-20

helyezzük át.

Mire a t. hölgyközönséget értesítjük és figyelmét felhívjuk, hogy összes
raktáron levő

női-leány és gyermek felöltők

minden elfogadható árban árusítjuk el.

Kiváló tisztelettel

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca.

Alapított 1866-ban.

üzlethelyiség

változás miatt

Előleges jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű bözönség s a t. vendégeim becses tudomására
hozni, hogy a bérletemben levő

Szent László- (Püspök) fürdő-épületeit

renováltattam, a vendég- és fürdő-szobákat czélszerű átalakításokkal kifogástalan
kényelemmel berendeztettem, a park sétányát, utait rendbehozattam. A vendéglő
teljesen be van rendezve, a konyha és pincze a legkényesebb igényeknek megfele-
lően el van látva ételekkel s a legjobb italokkal. Tekintettel a már nagy számban
kiránduló közönségre, mely a kies fekvésű s nagy gyógyhatású fürdőt felkeresi.

➡ Nagypéntekre ➡

a vendéglőt *bőjt*i eledelokkal, különösen *friss hallal* láttam el, úgy, hogy a kirán-
dulók e napon s ez után mindennap a legkifogástalanabb felszolgálásra találnak.
A nagyérdemű közönségnek irántam eddig tanusított kiváló jóakarátát kérem.

Az ünnepélyes *megnyitás közelebb megy rége* s addig is szükségesnek
tartom t. vendégeimet ezen előzetes jelentéssel értesíteni, hogy *kirándulásoknál*
a vendéglő már ma teljesen készen áll.

Az ezred évi kiállításon a fürdő az első nagy arany érmet nyerte haladásának
elismeréseül, mely a fürdő kurszálonjában megtekinthető.

Kiváló tisztelettel

Czeglédy Sándor,

a „Szent László- (Püspök) fürdő” bérletje.

Husvétra alkalmi bevásárlás!

Ma, holnap és holnapután

NAGY KIÁRUSÍTÁS!

Az újonnan érkezett tavaszi árukat a következő *bámulatos olcsó árakban árusítom ki.*

Napernyők 1 frttól 6 frtig. Gyermek-ruhák 50 krtól 6 frtig.

Blousok 1 frttól 10 forintig.

E ritka s kedvező alkalmat az **ünnepi bevásárlásnál** ajánlom a m. tisztelt vevőimnek.

Kiváló tisztelettel
FREYBERGER ALBERT,
Nagyvárad, (Bazárszoros.)

131-1-3

ÜZLET ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

HUNGÁRIA

129-1-3

kávéházat és éttermet

(Kert-utczán)

tek. özv. Imre Jánosné^{tól} kibéreltem

Jó izletes ételek és italokról gondoskodom.

A n. érdemű közönség szives pártfogását kérve tisztelettel

SOLCZ GIZELLA.

Telefon.

Kiárusítás!

Van szerencsém tisztelt vevőim és a n. é. [közönség szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon legnagyobb **kész női és leány felöltő raktáromat** mig a készlet tart tetemesen leszállított árban kiárusítom. Egyideileg ajénlom dúsan berendezett raktáromat legujabb **szines és fekete ruhakelmék, selymek, díszek** és mindenemü **kellékekben** továbbáleghíresebb gyártmányu **vászonzon chiffon és asztalneműimet** nemkülönben **eső és napernyőimet eredeti gyári árban** valamint szőnyeg függönyök, női és férfi fehéreneműt, csipke és szallagokat **verseny nélküli olcsó árakban.**

A n. é. közönség szíves pártfogásáért esedezve, ígérem, hogy elvemhez híven mindenkor törekedni fogok pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által azt kiérdemelni.

Tisztelettel

FLEGMAN ARMIN,
Nagyvárad, Zöldfa-u. elején.